

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása

Ügyintéző:

Telefon:

E-mail:

HATÁROZAT

Panaszos által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának (a továbbiakban: Állásfoglalás) megállapításaira az előállítás tekintetében

h e l y t a d o k,

minden egyéb tekintetben a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható. A közigazgatási peres eljárás illetéke 30 000 Ft, azaz harmincezer forint, azonban a fél a tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán mentesül az illeték előzetes megfizetése alól, az illetéket annak kell megfizetnie, akit a bíróság erre kötelez.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közzétételétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya.

Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban.

A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4.) Irattá

INDOKOLÁS

I.

Panaszos elektronikus úton panaszt terjesztett elő a Panasztestületnél a vele szemben foganatósított rendőri intézkedés kapcsán.

A Panaszos panaszában az alábbiakat adta elő:

*-n *-kor hazafelé a TESCO épületétől kifordulva egy rendőr és egy kolléganője állította meg, 15 méterre a határtól és igazoltatták, majd kétszer megszondáztatták, majd közölték vele, hogy szabálysértés – a STOP tábla figyelmen kívül hagyása – miatt előállítják a rendőrségre. A panaszos először értetlenül állt a helyzet előtt, kérte, hogy hadd fizesse ki a büntetést helyben és hadd mehessen haza, hiszen egyéb közmegbízatásából eredő kötelezettségeinek kell eleget tennie lakóhelyén * órákor. A két rendőr telefonon konzultált valakivel, majd újfent közölte, hogy a kocsiját a parkolóban kell hagynia – amely két kilométerre van a rendőrség épületétől – , mert utasításra előállítják. A panaszos kihallgatásának *-kor lett vége, majd közölték vele, hogy 10.000., forint bírsággal sújtják, ennek befizetéséhez egy postai készpénz-átutalási megbízást kapott, melyen másnap a bírságot be is fizette a Postán. A panaszos elmondása szerint Őt *-kor engedték szabadon, majd gyalog kellett visszamennie az autójához egy rövid kabátban, mert a rendőrség nem vitte vissza. A panaszos az előállításával kapcsolatosan sérelmezi, hogy nem telefonálhatott feleségének, családjának, hogy „le van tartóztatva”. A panaszos többször kiemeli beadványában, hogy a vele kapcsolatba került rendőrök „maximális korrektséggel” viselkedtek vele szemben.

A Panaszos a fentiek alapján a következőket sérelmezi:

- igazoltatását,
- elektromos alkoholszonda alkalmazását,
- előállítását,
- gyalog kellett visszamennie autójához.

A Panaszos az eljárás során foganatósított meghallgatások során olyan nyilatkozatot tett, hogy valószínűleg olyan módon nyilatkozott a hozzátartozó kiértesítése kérdésére az intézkedés során, hogy annak már nem látta értelmét. Erre tekintettel e panaszról a hatóság érdemben nem döntött.

II.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- panaszbeadvány és mellékletei;
- az előállítás végrehajtásáról készített jelentés;
- az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról szóló, kézzel kitöltött nyomtatvány;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályán készült szabálysértési feljelentés;
- a Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága előtt, az eljárás alá vont személy meghallgatásáról felvett jegyzőkönyv;

- a Rendőrkapitányság szabálysértési Hatóságán kiadmányozott, szabálysértési jogi felelősséget megállapító határozat;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőr és Őrszolgálati Alosztály intézkedésben részt vett járőreinek, továbbá a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály állományába tartozó szolgálatparancsnok jelentései;
- a Rendőr-főkapitányság vezetőjének átirata;
- tanú meghallgatásról felvett jegyzőkönyvek.

III.

A rendelkezésre álló – a határozat II. részében felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

A panaszos az általa vezetett személygépjárművel *-n *-kor a TESCO áruház közforgalom elől el nem zárt magánterületéről a kereszteződésben elhelyezett „ÁLLJ! elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla ellenére megállás nélkül kanyarodott az útra, majd a közúti határátkelőhely irányába közlekedett. A kamionterminál bejáratánál elhelyezkedő rendőr-kollégáknak a cselekményt észlelő rendőr jelezte, hogy a panaszos szabálysértést követett el, ezért vonják intézkedés alá. Ennek megfelelően a rendőrök igazoltatták a Panaszost. Ez idő alatt az intézkedés helyszínére ért – mintegy 100 méter távolságból – a szabálysértést észlelő rendőr, aki az intézkedést átvette, közölte a Panaszossal, hogy milyen szabálysértés elkövetése miatt vonták intézkedés alá. A panaszos elismerte, hogy a szabálysértést elkövette és vállalta a bírság megfizetését is, azonban a Rendőrkapitányság osztályvezető beosztású munkatársa arra utasította az intézkedő rendőrt, hogy állítsa elő a panaszost a szabálysértési eljárás lefolytatása érdekében. A Panaszost elektromos alkoholszondás ellenőrzésnek vetették alá, mely negatív eredményt mutatott. A panaszost *-kor állították elő a Rendőrkapitányság épületébe. A Panaszos az előállítás során nem kérte hozzátartozójának kiértesítését. A Panaszossal szemben a jelen eljárás tárgyát képező intézkedést megelőző két évben szabálysértés miatt büntetést, intézkedést nem alkalmaztak, helyszíni bírságot nem szabtak ki, illetve egyéb okból egy éven belül rendőri intézkedés alá a Rendőrkapitányság nem vonta.

A panaszost az intézkedés napján * és * között eljárás alá vont személyként meghallgatták, majd részére *-kor átadták a szabálysértési jogi felelősséget megállapító határozat egy példányát, majd *-kor szabadon bocsátották. Ezt követően gyalogosan tért vissza a lezárt gépjárművéhez, amely mintegy 2 kilométerre volt található a Rendőrkapitányságtól abban a ruházatban, amelyben vásárolni is elindult.

IV.

A Panaszos által megfogalmazott kifogások vonatkozásában a következőket állapítottam meg:

1.) Igazoltatását

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályok bírnak jelentőséggel:
A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdése, Rtv. 29. § (1) bekezdése, az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja.

Az intézkedés jogalapjának jogszerűségét a megállapított tényállás alapján megvizsgáltam, és azt a Panasztestület Állásfoglalásának III. fejezet 1) pontjában kifejtettekkel egyezően ítélem

meg az alábbi kiegészítéssel. Mivel a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett a Panaszos szabálysértés gyanúját felvető cselekménye kapcsán, szükségessé vált a panaszos személyes adatainak megismerése, azonosítása a szabálysértési eljárás lefolytatása érdekében. Erre a fent hivatkozott Rtv. 29. § (1) bekezdése biztosít a rendőr részére lehetőséget, míg az Állásfoglalásban foglaltaktól eltérően a közlekedésrendészeti intézkedés jogalapja az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja volt.

Ezért a panasz ebben a tekintetben alaptalan.

2.) Az elektromos alkoholszonda alkalmazása

A panaszpontot a Panasztestület nem vizsgálta.

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályok bírnak jelentőséggel:
Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontja

A panaszost közlekedésrendészeti intézkedés alá vonták, mivel az „ÁLLJ! elsőbbségadás kötelező” közúti jelzőtábla hatálya alatt lévő útszakaszon megállás nélkül hajtott ki az általa vezetett személygépjárművel a védett útra. A rendőrt a fent hivatkozott jogszabály feljogosítja, hogy közlekedésrendészeti intézkedés keretében a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta adására kötelezze. Ez történt a jelen esetben is.

Ezért a panasz ebben a tekintetben alaptalan.

3.) Előállítás

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályok bírnak jelentőséggel:
Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont második fordulat, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 9. § (1)-(2) bekezdései.

A Panasztestület az előállítás kapcsán kifejtette, hogy annak nem volt jogalapja. E körben hivatkozott a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 73. §-ra, kiemelve e törvényhely rendelkezései közül a szabálysértési őrizetbe vételre és őrizetben tartásra vonatkozó szabályokat. Ezt összeveti az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont II. fordulatával, amely szerint az előállítás akkor lehetséges, ha a szabálysértési eljárás azonnal lefolytatható. Az azonnali lefolytathatóság követelményét úgy magyarázza, hogy „az eljárás azonnali lefolytatásáról abban az esetben beszélhetünk, amennyiben legfeljebb 12 (8 + 4) órán belül érdemi döntés hozható.”. Ugyanakkor, rögzíti a Panasztestület az érvelésében, hogy az Rtv. 15. § általános arányossági követelményének is érvényesülnie kell. Erre tekintettel utal a Panasztestület korábbi gyakorlatára, miszerint „kizárólag olyan cselekmények esetén alkalmazható ez a fajta előállítás, amelyeket szabálysértési őrizet, bíróság elé állítás vagy büntetőeljárásban őrizet vagy bíróság elé állítás követ.”. Ezután a Testület hivatkozik egy, a Nemzeti Közsolgálati Egyetem korábbi oktatója által készített tanulmányra is, kiemelve, hogy a tanulmány nem csak alátámasztja a Panasztestület fent kifejtett érvelését, de „tovább vitte a gondolatot”. Ezután idézi a tanulmány ide tartozó gondolatát, miszerint „A kiterjesztő értelmezés elfogadása törvénytelen és jogalap nélküli előállítások végrehajtásához vezetne, amellyel összefüggésben »elkövetett« cselekmény alkalmas lehet a Btk. 304. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő jogellenes fogvatartás büntetnének megállapítására...”. Mindezeket alapul véve a Panasztestület megállapítja, hogy a rendőr az előállítást Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont II. fordulat, a Szabs. tv. 124. §-a szerinti „gyorsított bíróság elé állítás” lefolytatása céljából

alkalmazhatja jogszerűen, amikor annak valamennyi törvényi feltétele fennáll. Ebből következően mindazon esetekben, amikor a szabálysértés észlelése esetén „a rendőr helyszíni bírság kiszabásával lép fel a jogsértő cselekmény elkövetőjével szemben, vagy amikor a szabálysértési feljelentést tesz, ami alapján meghallgatás nélküli eljárásában hoz határozatot (102. §), vagy meghallgatás alapján (104. §) dönt a szabálysértési felelősség kérdésében – ismételten hangsúlyozva a fentebb rögzítetteket, miszerint a rendőr döntési jogosultsággal bír, hogy melyik formát választja – nem lehet »az előállítás az eljárás azonnal lefolytathatóságára« hivatkozva foganatosítani.”.

Ezekre tekintettel a Panasztestület megítélése szerint az előállítás jogalapja a panaszolt intézkedés során hiányzott, amely alapjog súlyos sérelmét idézte elő.

A Panasztestület fent kifejtett érvelésével nem értek egyet az alábbi indokok alapján.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont II. fordulata szerint a rendőr a hatóság, vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható.

A Panaszos által elkövetett szabálysértést észlelte a rendőr, azt a Panaszos beismerte. Mindezek alapján a szabálysértési jogi felelősség kérdése „tárgyi oldalról” nem igényelt további bizonyítást. Erre tekintettel nem volt semmi akadálya annak, hogy az illetékes hatóság a szabálysértési eljárást azonnal lefolytassa. Azaz a jelen határozat történeti tényállásában meghatározott eset egybe vág a már idézett törvényi tényállással, miszerint ha az eljárás azonnal lefolytatható, akkor e célból az érintett előállítható. Erre tekintettel nem lehet olyan – a kifejezett törvényi rendelkezéssel ellentétes – következtetésre jutni, hogy az előállítás ezen a jogalapon nem volt törvényes.

Hangsúlyozandó, hogy a Panasztestület által hivatkozott tanulmány éppen ezt az álláspontot képviseli. Tekintettel azonban arra, hogy a tanulmány nem jogforrás, ezért annak részletes ismertetésétől eltekintek, azonban az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségre tekintettel a szükséges mértékben azzal kapcsolatban is kifejtem a véleményem, mely eltér a Panasztestület véleményétől e kérdésben.

A Szabs. tv. 73. és 124. §-ai, amelyeket a Panasztestület hivatkozott érvelésében – szabályozási tárgyakra tekintettel – irrelevánsak. A Szabs. tv. 73. §-a szabálysértési őrizetről szól, mely az Rtv. 33. §-ában foglalt előállítástól teljes mértékben eltérő jogintézmény. Az erre vonatkozó szabály ezért nem vehető figyelembe a szabálysértés miatti előállítás jogszerűsége tekintetében. A Szabs. tv. 124. §-a a bíróság elé állításról szól, amely mint eljárási forma egyrészt megköveteli az őrizetbe vételt, és – amint azt a Panasztestület által citált tanulmány is rögzíti –, a bíróság által lefolytatható eljárások az intézkedés idején nem tekinthetők azonnal lefolytathatónak, hiszen az intézkedés idején nincs megfelelő információ arról, hogy a bíróság le fogja-e folytatni az eljárást – a Panasztestület által is követelményként elfogadott (8 + 4), azaz – 12 óra alatt. Az őrizetbe vétel, vagy a bíróság elé állítás pedig nem a szabálysértési eljárás lezárását/lefolytatását jelenti, csupán egy kényszerintézkedés, illetve az eljárás egy módja.

A Panasztestület által hivatkozott tanulmány osztja a fenti megközelítést azzal a tényszerű érveléssel is kiegészítve azt, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának hatályba lépésekor, 1994. V. 1-jén a magyar jogrend nem alkalmazta szabálysértések miatt önálló büntetesként az elzárást, így bírósági hatáskör hiányában bíróság elé sem lehetett állítani az eljárás alá vont személyt marasztalás céljából, azaz erre a jogalkotó szándéka kétség kívül nem is irányulhatott. Mindezen érvek alapján az előállítás jogalapja tekintetében a Panasztestület állásfoglalásától eltértem, megállapítottam, hogy ez előállításra volt jogalapja a rendőröknek.

A rendőr a helyszínen csak a rendőrség által lefolytatható eljárás tekintetében tud megbizonyosodni az azonnali lefolytathatóságról – amint ebben az esetben is történt –, telefonon konzultált a szabálysértési hatóság vezetőjével, hogy fennáll-e ez a feltétel. Mivel azt a tájékoztatást kapta, hogy fennáll, ezért alkalmazta a szó szerint ilyen esetekre vonatkozó törvényi rendelkezést, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont II. fordulatát.

Amint a Panasztestület is hangsúlyozta, vizsgálni kell ugyanakkor az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak teljesülését is, tehát azt, hogy az intézkedés nem okozott-e nyilvánvaló aránytalanságot, illetve, hogy több lehetséges intézkedés közül a rendőrök az adott helyzetben a kisebb korlátozással járó alkalmazták-e. Ennek megítélése során a hatóság figyelembe vette, hogy a közúti közlekedési balesetek tendenciái a *. évre hogyan alakultak. Elmondható, hogy a *. év januárjára a sebességkorlátozás túllépése, az elsőbbség és előzés szabályainak megszegése, a kanyarodási szabályok megszegése jelentős részben, az összes baleseti okok mintegy 77%-át tették ki.¹ Az országos rendőrfőkapitány az intézkedések tekintetében felhívta a figyelmet a kulturált, differenciált feladatvégrehajtásra.

Megállapítható, hogy a Panaszos által elkövetett közúti közlekedési szabálysértés nem tartozik a fent nevesített szabálysértések körébe. A szabálysértési tényállás alapján a panaszos a közlekedés más résztvevőjét cselekményével nem zavarta, nem veszélyeztette, szabálysértés miatt az intézkedés alapjául szolgáló cselekményét megelőző két évben büntetve nem volt, helyszíni bírságot vele szemben nem szabtak ki, vele szemben egyéb okból a jelen eljárás tárgyát képező intézkedést megelőző egy évben intézkedést a Rendőrkapitányság nem fogantatosított.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX: 22.) BM rendelet 9. § (1) és (2) bekezdései szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, helyszíni bírságot szab ki, vagy szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. E lehetőségeket egészíti ki az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont II. fordulata, amely szerint, ha az eljárás azonnal lefolytatható, akkor az intézkedés alá vont személy előállítható. Utóbbi intézkedés a feljelentéstől abban tér el, hogy az eljárás idejére személyes szabadságától megfosztják az eljárás alá vont személyt. A négy lehetséges intézkedés közül, kétség kívül az utóbbi, a tényleges, azonnali szabadságmegvonással járó eljárás okozza a legnagyobb korlátozást.

Mіндеzen tényeket alapul véve megállapítom, hogy az Rtv. 15. § (2) bekezdésében foglalt azon törvényi előírás, mely szerint több lehetséges rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár, nem érvényesült a vizsgálat tárgyává tett intézkedés során. Amennyiben ugyanis, nem ismételt elkövetés és nem kiemelt szabálysértés esetében, a helyszíni beismerés, és a bírság megfizetésére irányuló szándék kifejezése ellenére is arányosnak tekintené a hatóság a vizsgált intézkedést, amely a szabálysértés elkövetőjének személyes szabadságát több órára azonnal elvonta, nem volna kijelölhető határ a differenciált jogalkalmazás érdekében, a fenti arányossági szabály pedig kiüresedne.

Összességében megállapítom, hogy a rendőrök részére a törvény biztosította az előállítás lehetőségét a vizsgált intézkedési helyzetben, tehát annak a jogalapja – mint minden hasonló esetben – meg volt. Ugyanakkor a panaszosi cselekmény és a fent felsorolt egyéb intézkedési lehetőségek (szóbeli figyelmeztetés, helyszíni bírságot, feljelentés) és a ténylegesen fogantatosított előállítás arányossági szempontú összevetését az ezek által okozott korlátozás mértékére vonatkoztatva, nem megfelelően hajtották végre.

Ezek alapján a panasz az előállítás tekintetében megalapozott.

¹ ORFK feladatterv 2. oldal 1. bekezdése

4) Gyalog kellett vissza menni autójához

E panaszpontot a megállapított tényállás alapján megvizsgáltam, és azt a Panasztestület Állásfoglalásának III. fejezet 3) pontjában kifejtettekkel egyezően ítélem meg, azzal a kiegészítéssel, hogy jogszabály nem tartalmaz olyan előírást, hogy az előállított személyt a rendőrnek az intézkedés helyszínére vissza kellene szállítania. **A panasz ebben a tekintetben alaptalan.**

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdésén, 75. §-án, XLVI. fejezete, 605. §-án, 608. §-án, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 29. § (1) bekezdésén, a 39. § (1) és (6) bekezdésén, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdésén, az Ákr. 62. § (1)-(2) és (4) bekezdésein, 81. § (1) bekezdésén, 113. § (1) bekezdés a) pontján, 114. §-án, 116. § (1)-(2) bekezdésein és (4) bekezdés a) pontján, 35. § (1) és (3) bekezdésein alapul.

A jogorvoslati jogosultságról, valamint a jogérvényesítés módjáról az Ákr. 81. § (1) bekezdésére, az Ákr. 113. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint a 114. § (1) bekezdés I. fordulatára, illetőleg a 116. § (4) bekezdés a) pontjára, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdésére és a 62. § (1) bekezdés h) pontjára tekintettel adtam tájékoztatást.

Budapest, 2018. november „ „

**Dr. Balogh János r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**